

A szép, virágos Várpalotáért

Metsző szél fúj. A fák lombtalanul hajladoznak. A vén föld, lakaró híján, kopottan terül elénk. Elment a zöld gyep, helyét felváltotta a ragadós sár, s ilyenkor inkább társaságba, meleg otthonba vágyunk az ember, mint a természetbe. De lehet-e csak a mának élni? A tél után jön a rügyfakasztó, virágbontó nyár. És épp ebben a kietlenségben jutott eszembe, hogy felkeressem azokat az embereket, akik magukénak érzik ezt a várost. Vajon foglaloznak-e tervekkel, meglepetésekkel, milyen környezetet varázsolnak elénk az 1958-as évben.

Azt gondoltam, hogy a szunyadozó, lusta természet az emberekre is átragad. De nem. Tervezgetések folynak a meleg szobákban arról, hogy milyen legyen Várpalota. Hogyan csinósítsák, hogyan öltöztessék fel, hiszen olyanán szeretnék tenni, amit külföldieknek is bátran megmutathatunk.

A tervező emberek a Hazafias Népfrent vezetői, Wéber, Csiki, Bolyky elvtársak. Nekik annyira a szívük-höz nőtt Várpalota, hogy elhatározták: ha kezükbe kapják a városzépítési ügyet, azt jó izléssel, a várpalotaiak megkérdésével igazán széppé is teszik.

Az elmúlt év őszétől valóban a várpalotaiak intézik a város szépítésének ügyét. Bolyky elvtárs a Hazafias Népfrent városrendezési szakbizottságának vezetői tiszttségét kapta, s mint kiderült, jó kezekbe tették a város csinósításának ügyét. Bolyky elvtárs nagy szeretettel és körültekintéssel végzi a rábízott feladatát. Elmondja, hogy tavaly ősszel már csináltak egyet és mást. Szökőkutat építettek a város főterén, szobrot állítottak, megkezdték a tröszt előtti térség tereprendezését is. Ezen kezdeti munkákat még több is követi. A kultúrház és a gyógyszertár előtti térséget szilárd burkolattal vonják be, illetve virágokat ültetnek. A tési dombra utat építenek a bank előtti terület tereprendezését is feladatuk állították be. Azonkívül mindenféle járdákat, a Rákosi-telphöz vezető útszakaszon is egy széles gyalogjárót építenek, a parkosítást bővítik. Szóval Várpalota szépítésére 1958-

ban mintegy négymillió forintot költenek.

Látványlag igen nagy ez az összeg, de nagyok a feladatok is. A tereprendezés nemcsak a föld felszínének kiegyenlítését jelenti, hanem a telefonhálózat, kábelek, csatornák, vízvezetékek földalatti vitelét is.

Nemcsak Bolyky elvtárs, hanem Csiki elvtárs is nagy lelkesedéssel beszél ezekről a feladatokról. Elmondja, hogy sikerült elintézni azt, hogy a Mátyás vadászaskert romjaihoz egy turistaházat építsenek. Hosszú harc eredménye, hogy a város közepén lévő történelmi vár restaurálásához már az idén hozzákezdhetnek. A vár környékét védett területté nyilvánították. Azért is igyekeznek a városzépítéssel, mert ebben az évben nagy fejlődést várnak az idegenforgalom szempontjából is. Előreláthatólag a Kossuth-szállóban megnyílik rövidesen a várpalotai idegenforgalmi iroda, amelynek a lakosságra nézve igen sok előnye lesz. Szervez külföldi utakra kirándulásokat, ugyanígy a magyar tájak megismeréséhez társasutazást. Színházba is könnyebben lehet az ő útjukon eljutni. Egyszóval a kulturális élet területén fellendülés várható. Mi pedig vigyázzunk történelmi jellegű épületeinkre, rendezzük városunkat, virágot ültetünk, játkat nevelünk.

Igen. Csiki és Bolyky elvtársaknak, s mindazoknak, akik így gondolkodnak, igazuk van. Várpalota sokkal szebb lehetne, mint amilyen. S hogy valóban szép legyen, csak rajtuk múlik. Azon, hogyan használjuk fel a ránk bízott pénzt, hogyan vigyázzunk a meglévő értékeinkre. Ami a pénzfelhasználást illeti, ott nem lesz hiba. Hiszen látjuk, hogy a csatornák készítése, az új parkok létesítése most télen is folyik. De vajon elég felelősséggel merjük-e kijelenteni azt, hogy meg is becsüljük ezeket a parkokat? Itt még sok baj van.

Nem tanultunk meg vigyázni a csemetefákra, a díszbokrokra, a virágokra, a parkokra. Örültünk, amikor az első zöld gyepet megláttuk a Főtéren. De nem figyelmeztettük azokat a felelőtlen járókelőket, akik rátelepedtek. Nem fékezük meg a gyer-

rekeket, a kis csemetefák kitörésénél. Nem gondolunk arra, hogy a fa is él, és a környezetünket alakítja át újból és újból a lombhajtáskor. Várpalota szegény ligetekben, s kényeszerítve van arra, hogy kinevelje ezeket. De vajon elérjük-e ezt a törekvésünket akkor, ha minden tavasszal új csemetéket ültetünk a régi helyekre? S bírnánk-e pénzzel a károk örökös helyrehozását, amikor azt esetleg hasznosabb dolgokra is költ-hetnénk.

Minden jóérzésű ember szereti a természetet, a virágokat, megbecsüli az ember által létrehozott virágkultúrát. Becsüljük meg mi, akik itt élünk. Legyen olyan kedves számunkra, mint a házkörüli virágoskertünk, s ha ezt elértük, akkor szép lesz városunk. Azért fordulunk most a lakossághoz, már a munka kezdeténél. Szeretnénk, ha Várpalota virágos város lenne, s hogy mindenki megértse, hogy ez az ő ügye is. Mert, aki a parkokra nem vigyáz, kihágást követ el és a jövőben a rendőrség felelősségre vonja a fejelem-sértőket. Támogassuk a Hazafias Népfrent e törekvését, és ne forduljon elő a csemetefák kitörése, bokrok kihúzása, parkok összetaposása.

Legyen a félt időszak a felkészülés, a felvilágosítás időszaka. Legyen mindannyiunk ügye a város szépítése, és a város értékeinek megőrzése.

Sné.

Munkavédelem a November 7 Erőműben

A November 7 Erőmű vállalati, párt és szakszervezeti vezetőségét az az elv vezérli, hogy „Legfőbb érték az ember.”

Dolgozóink közül sokan nagyon is magától értetődőnek veszik népi demokráciánk erőfeszítéseit a kedvező munkafeltételek megteremtéséért és közben gyakran megfélemlenek arról, milyen volt a munkások sorsa a Horthy-rendszer éveiben.

Emlékeztetőül csak egy példát említek. A „Kommunista” c. lap 1932. januári számában „Salgótarjáni osztályharcos bányász-munkás” aláírással levél jelent meg, amely a többi között a következőket írja:

„...Ugyanakkor a mindennapi termelést fokozni igyekeznek kevesebb munkással, nagyobb munkaerő kihasználással, azért szaporodik a betegek létszáma, a kórházak tömve vannak, gyakoriak a balesetek a nagy hajtsza következtében és kiállítás van arra, hogy ezek a bajok napról-napra fokozódnak.”

A November 7 Erőműben a munkavédelem fejlesztésének döntő eleme az, hogy a termelés emelése a legfejlettebb technika alapján történjék. A technika vívmányainak széleskörű alkalmazása a biztonsági berendezéseket is fejlesztési és lehetővé teszi a legkorszerűbb, hatáson védőberendezések alkalmazását. Emellett a széleskörű felvilágosító, oktató és ellenőrző munka javítása szintén nagy szerepet játszik a balesetek számának csökkentésében. Meg kell még említenünk azt, hogy az anyagi jólét emelkedésének is szerepe van a balesetek alakulásában.

Az erőmű baleseti statisztikája a következőképpen mutatja:

1955 évben	32 baleset	1129 műszak kieséssel,
1956 évben	18 baleset	896 műszak kieséssel,
1957 évben	24 baleset	421 műszak kieséssel.

A balesetek száma egy kissé emelkedett ugyan 1956-hoz viszonyítva, de ami a legfontosabb, a műszak kiesések csökkentek. Munkavédelmi és a dolgozók egészségét védő beruházásokra 1958. évre az erőmű 2.493.000 forintot tervezett be.

Ezen beruházásokban a következők szerepelnek: Vantungerek feletti futódarú építése, 120 KW-os feszültségvizsgáló, kisütő és földelőrud beszerzése, széntéri fűrdő, öltöző és műhely építése és a kazánházi szellőzés.

Mint a fentiek bizonyítják, üzemünk hallatlan erőfeszítéseket tesz a munkavédelmi helyzet javulása érdekében, ellentétben a régi tőkés üzemekkel.

Kolman Ferenc.

A vezénylőteremben

Minden drót Inotára vezet. Ki a parancsnok ezekben a drótoknak? Néhány ember, akik egy nagy teremben lámpákkal, kapcsolókkal, dudaszóval beszélgetnek. Lépjünk be „szentélyükbe.” Tisztaság, nagy zöld falak, rajta kék, sárga, piros vonalak, lámpáscskák, kapcsolók és műszerek. Ez lenne hát az idegközpont. Csend és tisztaság. Az ember szeretni megéri, hogy mit jelentenek a girbe-görbe vonalak, az olykor felgyulladó lámpák, a dudaszó, amit néha hallani lehet, de ehhez nagyobb ismeretre van szükség, amit ilyen rövid idő alatt elsajátítani nem lehet.

Nézünk és bámulunk. Látunk és nem értjük az előttünk lezajló eseményeket. Nem értjük, hogy mit mondanak a lámpáscskák, mit jelez a dudaszó, s a grafikon papírjain azok a girbe-görbe vonalak. Pedig beszélnek és sokat mondanak. Valahogy úgy vagyunk ezzel a szakmával, mint gyermek a nagy játékkiallással.

Hogy e rejtélyes világban kissé eligazodjunk és valami okosat is tudjunk mondani, segítségül hívtuk az itt lévő szakembereket. Csömöre Gyula, a villamos osztály vezetője próbál bevezetni a titkokba. Röviden, tömönatokban beszél, dobálózik az idegen szavakkal, valahogyan így:

— Hogy mit jelent itt jobbra, ezen a táblán e sok cikk-cakkos vonal? És ott távolabb, az a más színnel jelzett azonos rajz?

— Ez egy 6 kW-os közös kapcsolási séma, melyet a 35 kW-os követ. Azért van más színezése. A vonalacskák az energia útját jelzik.

Mintha megértené a többi fel nem tett kérdésünket, folytatja:

— Amott szemben van a 120 kW-os séma, ami a hálózat és az erőmű géphelyzetét mutatja. Ezek a lámpák, s a mellette levő gombok pedig arra szolgálnak, hogy az üzemekkel, s az ország távoli részén futó vezetékek által ellátott üzemekkel, városokkal beszélgetni tudjunk.

Elcsodálkozunk. De rögtön választ is kapunk. Az egyik műszer mutatta, hogy az előtti 116 MW-t helyett, ezideig összesen 114-et visznek. — Valamelyik kazánra most több terhelést kívánunk adni — mondja a főelektrikus, Ropoli Mihály. S nem csinál mást, mint megnyom egy gombot, de rögtön felel egy másik. — Ez mi volt? — S megadja a magyarázatot, hogy az egyik kazánnak leszolt, hogy több terhelést kér. Az vissza üzent, hogy nem bírja vinni. Egy gombnyomás és a kazánban megváltoztatják a gőz szénészételét?

— Nem. Ennél több, mert a vezénylő üzemünkben nemcsak ennek a gátróránsnak a parancsnokai, hanem közvetve az országos villamosenergia hálózatnak. — Bizony, az itteni gombnyomások okozhatnak kellemetlenséget, meghozzá olyat — mondja Csömöre Gyula —, hogy az egész ország hálózatának szétesését idézhetik elő. Ilyesmí még nem fordult elő, de olyan már igen, hogy felrobbantottuk a saját telepünket. — Hogyan? — Tavaly nyáron a balinai vonalon nagy vihar volt. A villámcsapás az egyik vezetéket szétvágta, és átdobta a má-

sikon. Az automata idebent lekapcsolt, de a megbeszélte három percen belül telefonjelzés nem érkezett be, és így mi a terhelést visszaadtuk, ami nálunk olyan nagymérvű robbanást idézett elő, hogy még a porcelánok is össze-égték.

Mit is csinál a sok műszer között ez a kevés ember?

Ropoli Mihály válaszol:

— En vagyok a csoport vezetője, helyettesem Rejter Ferenc. Kettőnkre hárul e sok tábla figyelése, irányítása, az üzembiztonság, valamint az országos hálózat ellátásának gondja. Azonkívül vannak szakaszolók, Pálvolgyi József és Gyarmati Sándor, akik az egész nagyfeszültségű primér berendezést vigyázzák. — És meg is mutatja. Egy nagy terem ajtaján halálfej. Bent a cellákban sinek halk zizegését hallani. Félelmetes, mint egy középkori kincskamra.

— Hát amikor még 5 percenként fordulnak elő robbanások! Akkor bizony a szakaszolóknak, általában a villamos-üzemieknek gyors mozgás kell ám. Fogni a tűzoltópalackot és megcsinálni az új szerelést. De nemcsak itt a teremben, hanem a szabadtéri kapcsolóállomáson is.

Visszatérünk ismét a vezénylőbe, ahol újabb dolgokat tudunk meg. Megkérdem, hogy mit jelentenek a táblán Veszprém, Füzfő, Ajka stb. feljegyzések, amire azt mondják, azok a helyek, ahova energiát adnak, ugyanis nemcsak az országos hálózatba, Budapest, Sztálinváros, Pécs, Ajka vonalba dolgoznak be, hanem energiát adnak Várpalota, Pét, Veszprém, Balinka, Kincsesbánya területére. Pedig termelésük zömét, 30-40 százalékát az Inotai Alumíniumkohó feléli.

Nézünk meg a „kulisszák” mögötti területet is. Itt sok huzalszerelést látunk, szép katonás rendben.

— Itt található az erőmű védelmi berendezései — magyarázza Csömöre elvtárs. — Ez minden — mondja az osztályvezető. — Ha többször is ellátogatunk ide, talán érthetőbb lesz a szakma, amelyikből nem látni mást, mint kapcsolókat, lámpáscskákat, műszereket, ahonnan irányítják a sok drót rendeltetését.

Látunk parancsnokokat, egyszerű, halkszavú munkásokat, akik figyelnek csupán és beleszólnak nemcsak Várpalota és környéke, hanem közvetve az egész ország energia-ellátásának ügyébe.

Mégsem élnek vissza ezzel a nagyfokú bizalommal, szeretik munkájukat, ami nagy szakértelmséget és egész embert kíván. Ha meszerüen mondanánk, varázslóknak hinnénk őket, pedig nem azok, „csupán” mesterek. Pontos an elvégzik feladatukat. Ismerik mit, miért tesznek, s amikor műszereiket vizsgálják, nemcsak a maguk, hanem gyáruk kollektívájának becsületén is öröködnék.

Csodáljuk szerény, de tudásukat és hatalmukat, amellyel mindig azon inarkodnak, hogy az egész ország javát szolgálják.

Sándor Lászlóné.

Az Inotai Alumíniumkohó eredményei

Az Inotai Alumíniumkohó fennállása óta kétszer teljesen leállt, az újraindítás minden esetben próbára tette a műszaki, valamint a fizikai dolgozókat. Ez a próbavétel különösen áll 1956. októbere utáni időszakra.

1957. február 11-én indultunk a kádák egynegyed részével, csaknem teljes üzemi létszámmal. A termelés mindössze 25 százalékos volt. Ez a tény igen megemelte a termelés önköltségét, nem beszélve arról, hogy ezen időszakok alatt nem tudtuk betartani a fajlagosokat. Különösen áll ez a timföldre és alumíniumfluoridra. Bár áram-takarékosságunk akkor is volt. A harmadik, majd a negyedik negyedév eredményei jóval felülmúlják a megelőző időszakokat. Ennek köszönhetjük, hogy most, az éves eredményeinknél megtekartást mutathatunk ki.

Timföldből tonnánként 5,1, kriolitból 13,7 kg volt a tonnánkénti megtakarítás. Egyenáramból a tervezett 17 853,8 kWó-val szemben 17 507 kWó-t használtunk fel. Üzemünk még mindig nem dolgozik teljes kapacitással, de eredményeink már jobbak, mint az ellenforradalom előtti időszak teljes üzemeltetése idején. Ez bizonyítja azt a bizalmat, amit dolgozóink kormányunk és pártunk iránt éreznek. Brigádokat külön-külön nehéz kiemelni, hiszen valamennyien jól dolgoznak és igen kevés közöttük az eltérés.

De nemcsak a kohászok, hanem az anódosok is jól dolgoztak, hozzájárultak az önköltség csökkentéséhez. Masszából 605,9 kg elő-

írányzat helyett tonnánként mindössze 598 kg-ot használtak fel.

Legnagyobb akadályozóink még a masszafolyás, ami zavarja a kádák üzemmenetét és nem utolsósorban rontja a kohó levegőjét. A munkaszervezésnél azonban ezt mind kevesebbre szorítjuk.

Beszélni kell még arról, hogy meglévő gépeink sokat pihennek meghibásodás miatt. Ezen kellene sürgősen segíteni, hogy a gépek tényleg a kohászok segítségére legyenek. Kölosy főmérnök azt mondotta, hogy a káabetörőgép konstruktőrei most olyan anyag kísérletezésével foglalkoznak, ami előreláthatólag megfelel a követelményeknek.

Nem beszélünk még az öntőde munkásainak eredményeiről, pedig ők is becsületesen dolgoztak, minden megrendelést határidő előtt, jó minőségben gyártottak le. A harmadik negyedéves tervüket 113,4 százalékra fejezték be. Ezt azért érték el, mert nagyobb mennyiségben használnak más kohókban termelt fémeket, valamint a Székesfehérvári Hengerműtől kapott hulladékokat is felhasználják. Itt sincs nagy különbség a csoportok között, mégis meg lehet dicsérni Rauch csoportvezetőt sarkis összeállításban előállított mennyiségi fémmel és a munkaszervezésért. A Molná-szak a munkafegyelm terén tünt ki, de különben valamennyien megállták helyüket. A csapolók, öntők, anódosok, kohászok együtt érdemelnek dicséretet az 1957-es évben végzett munkájukért.

Miklós István.